

(scannat 2000 lagrat i off O / 231 / 84_00196 / 841218)

Enligt sändlista

Inrättande av naturreservatet Furholmen inom Tullgarns kronopark i Södermanlands län
(3 bilagor)Beskrivning av reservatet

<u>Namn</u>	Furholmens naturreservat
<u>Kommun</u>	Nyköping
<u>Socken</u>	Trosa - Vagnhärad
<u>Fastigheter</u>	Del av kronoparken Tullgarn
<u>Lägesbeskrivning</u>	Ekonomiska kartan blad nr 09870 Topografiska kartan blad 9 I Nynäshamn NV. Reservatet ligger cirka 50 km NO om Nyköping och ca 4 km NNO om Trosa.
<u>Areal</u>	22 ha
<u>Därav landareal</u>	22 ha
<u>Gräns</u>	<u>Gränsen för reservatet har markerats med kraftig heldragen linje på reservatskartan (bilaga B).</u>
<u>Markägare</u>	<u>Domänverket</u>
<u>Naturvårdsförvaltare</u>	Domänverket
<u>Allmän beskrivning</u>	

Naturreservatet omfattar östligaste delen av Furholmshalvön inom Tullgarns kronopark. Berggrunden i området består till stora delar av urbergskalksten, som bildar markanta bergsformationer och förkastningsbranter mot Mörköfjärden. Mest framträdande är Jättarsberget som höjer sig med närmast lodräta sidor mer än 35 meter över vattnet.

Kalkberggrunden och den kalkhaltiga moränen, som här och var genomsilats av rörligt grundvatten, har givit upphov till en rik och kalkgynnad flora. Särskilt i de sydvända kalkbranterna förekommer flera sällsynta arter som gör att floran i området är unik för länet.

Huvuddelen av området är täckt av barrblandskog. Inom stora delar har skogen varit orörd under lång tid och är under utveckling mot naturskog. I andra partier förekommer ungskog med en stark blandning av löv- och barrträd. På norra och östra sidorna av reservatet finns mindre partier med alkärr.

Djurlivet i området är trots områdets ringa storlek förhållandevis rikt.

I reservatet ingår två områden som på grund av den rika floran tidigare varit avsatta som domänreservat och utnyttjats för den forskning och undervisning som bedrivs inom Tullgarnsområdet av Stockholms universitet. Genom tillkomsten av Furholmens naturreservat kommer ytterligare områden att bevaras orörda som referensområden och studieobjekt.

Ärendets handläggning

I förarbetena till den fysiska riksplaneringen har Tullgarnsområdet redovisats som ett område av riksintresse för naturvård och rörligt friluftsliv. 1971 utförde förre generaldirektören Erik Höjer på uppdrag av domänverket en utredning om Tullgarnsområdet som utmynnade i ett förslag om att hela kronoparken skulle avsättas som ett vetenskapligt - socialt naturreservat. Förslaget genomfördes dock inte vid detta tillfälle. Frågan har senare tagits upp på nytt i samarbete mellan statens naturvårdsverk och länsstyrelserna i Stockholm och Södermanlands län. Naturvårdsverket har ställt medel till förfogande för en särskild utredning om behovet av skydd för Tullgarnsområdet.

En arbetsgrupp bestående av företrädare för länsstyrelserna i Stockholms och Södermanlands län, naturvårdsverket, domänverket, slottsförvaltningen, Bergianska stiftelsen och lantbruksnämnden har närmare utrett frågan hur skyddet och skötseln av Tullgarn skall genomföras. Som ett resultat av gruppens arbete har länsstyrelserna i samråd med naturvårdsverket upprättat förslag till förordnanden enligt naturvårdslagen innebärande att de mest skyddsvärda områdena avsättes som naturreservat och övriga delar av kronoparken avsättes som naturvårdsområde.

Beträffande den del av kronoparken Tullgarn som ligger i Södermanlands län har det slutligen bedömts att endast inom yttre delen av Furholmen behövs det - för att skydda naturvärdena - så starka inskränkningar i den pågående markanvändningen att ett naturreservat skall inrättas.

Tullgarnområdet öster om gamla Europaväg 4 är sedan 1968 skyddat enligt 19 § naturvårdslagen i dess tidigare lydelse (landskapsbildsskydd).

Tullgarnområdet har i kommunens kommunöversikt från 1976 betecknats som område av riksintresse för naturvård respektive kulturminnesvård.

Naturinventering som underlagsmaterial för skötselplan har utförts av länsstyrelsen 1982. Skötselplan har upprättats i samarbete med länsstyrelsen i Stockholms län 1983.

Nyköpings kommun har under hand informerats om ärendets hand- läggning.

Ärendet har även varit remitterat till berörda sakägare, statens naturvårdsverk, kommunen och olika organisationer.

Ärendet har anmälts i länsstyrelsens förtroendemannastyrelse den 30 november 1984. Styrelsen beslutade att ärendet skall fullföljas på tjänstemannanivå enligt i föredragningen redovisade intentioner.

Ändamålet med naturreservatet

Syftet med reservatet är i första hand att bevara den gamla skogen och att värna om den unika floran och faunan i området. Skogen skall därför i princip lämnas helt orörd för att utvecklas mot naturskog. Endast i den mån det erfordras för att främja floran eller fågellivet får smärre vårdåtgärder utföras. Även för den yngre skogen skall syftet vara att den skall få utvecklas fritt.

Området skall kunna utnyttjas för forskning och undervisning, såvida det inte sker i strid med reservatets huvudsyften. Anordningar för det rörliga friluftslivet skall inte utföras.

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1974:1025 och ändrad 1982:1097) förklarar länsstyrelsen det område som med heldragen linje markerats på bifogad karta (bilaga B) som naturreservat.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

- 1 bedriva täktverksamhet, spränga, schakta, invalla eller vidta liknande åtgärd
- 2 anordna upplag, avfallstipp eller liknande
- 3 anlägga campingplats, lägerplats, ny småbåtshamn eller annan anordning för det rörliga friluftslivet
- 4 avverka skog eller utföra andra skogliga åtgärder
- 5 inom reservatet använda handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel
- 6 röja bort buskar och sly
- 7 uppföra ny byggnad
- 8 uppföra vilthägn
- 9 upplåta mark för militära övningar och större tävlingar
- 10 muddra, invalla eller på annat sätt ändra strändernas karaktär
- 11 bedriva täkt av vass

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- 12 anlägga väg, stig eller parkeringsplats
- 13 dra fram mark- eller luftledning
- 14 använda området för betesdrift
- 15 anlägga viltvatten
- 16 sätta upp skylt, tavla, plakat, affisch eller liknande

Föreskrifterna ovan skall inte hindra att de åtgärder som anges i bifogad fastställd skötselplan utförs.

- B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose ändamålet med naturreservatet förpliktas markägaren och innehavare av särskild rätt till marken tåla att de åtgärder vidtas vilka framgår av bifogad fastställd skötselplan.

- G. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

- 1 förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, hacka, spränga, rista, måla eller dylikt
- 2 gräva upp växter eller plocka blommor
- 3 bryta kvistar eller samla ved eller ris från levande eller döda träd eller buskar eller att flytta eller samla liggande grenar eller stammar
- 4 störa djurlivet (t ex genom att klättra i boträd, uppehålla sig i närheten av gryt, fånga eller döda däggdjur, fåglar, krä- och groddjur)
- 5 medföra hund eller annat husdjur utan koppel
- 6 göra upp eld
- 7 framföra motordrivet fordon

- 8 ställa upp hus- eller släpvagn
- 9 rida
- 10 anordna snitslat spår eller orienteringskontroll
- 11 för längre tid än två dygn förtöja eller ankra båt vid samma strand
- 12 tälta

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

- 1 Länsstyrelsen fastställer härmed bifogad skötselplan (bilaga c).
- 2 Domänverket skall vara naturvårdsförvaltare. Domänverket skall därvid samråda med länsstyrelsen.
- 3 Skogsvårdslagens föreskrifter skall inte gälla inom reservatet

Bilagor

Översiktskarta, bilaga A

Karta över reservatet, bilaga B

Skötselplan, bilaga C

